

vendig i 1899, er maaske ikke saa nødvendig i dette Øjeblik, saa selv ud fra det Synspunkt, at man vil gennemføre en Tiendelov ved Hjælp af tilstrækkelig Godsejersmørelse, er det dog maaske ikke saa nødvendigt at bruge saa fed Godsejersmørelse i dette Øjeblik. Situationen har jo forandret sig en Del i de 2—3—4 Aar, der ere gaaede siden da. For det første er nu Venstre kommet til Magten, medens det den Gang var Opposition. Nu har det sikkert været Opfattelsen i mange demokratiske Kredse, at naar Demokratiet kom til Magten, skulde det ikke bruge Smørelse til Flertallet i det andet Ting for at faa noget gennemført, det skulde hellere give det andet Ting Smør. Det har i alt Fald været mange Demokraters Opfattelse, og selv den højtærede Justitsminister har i en Tale for ikke saa overordentlig lang Tid siden antydet Muligheden af, at man for at faa noget gennemført vilde bruge andre og kraftigere Midler over for et modvilligt Flertal i det andet Ting end disse særdeles behagelige Midler, her er Tale om. Det er den ene Side af Sagen. Dertil kommer, at der har dannet sig om ikke et nyt Parti, saa dog et Led af det gamle Flertal, som begynder at gaa fremad i lidt mere frisindet og demokratisk Retning. Omtrent i samme Forhold, som Venstre gaar Krebsegang, begynder det gamle Regeringsparti, som nu er Opposition, at vise visse Fremskridtsbestræbelser. Det er naturligt, thi Opposition gør Gavn, Opposition forynger, Opposition giver et friskere, friere Blik paa Tingene, man er ikke saa bunden, naar man er i Opposition, som naar man har Magten, og i det andet Ting har der nu dannet sig et Mindretal, som er villigt til at give Afkald paa den overordentlig fede Godsejersmørelse, her er Tale om, og det er et saa stort Mindretal, at hvis Venstre vil gaa sammen med det ærede Medlem for Hurup (N. Andersen) og hans Parti og det Parti, jeg har den Ære at være Ordfører for, ville vi være i Stand til at gennemføre vort Standpunkt i det andet Ting. Man kan derfor ikke sige fra den ærede Ordførers og hans Partis Side, at de Ændringsforslag, vi stille, ere Slag ud i Luften, noget, som ikke kan gennemføres, thi det er netop Sagen, at vore Ændringsforslag, i alt Fald de subsidiære, ville have den allerstørste Sandsynlighed for at blive gennemførte, hvis blot Flertallet her i Salen gaar med til dem.

Min Partifælle for Aarhus nordre Valgkreds (Sabroe) og jeg tillade os prin-

cipalt at foreslaa, at Erstatningen nedsættes fra det 25-dobbelte til det 21-dobbelte. Vi have i Udvalget fremsat den Tanke, at man skulde gaa ned til det 18-dobbelte, som jo er Demokratiets og Venstres gamle Standpunkt, men det vandt ikke den allerfjerneste Tilslutning. Saa tænkte vi, at vi kunde strække os lidt, for vi Socialdemokrater ere overordentlig imødekommende og forhandlingsvenlige, og vort eneste Formaal er at faa disse Love saa demokratiske som muligt og at skaane Statskassen, Samfundet, saa meget som muligt. Vi strakte os da til det 21-dobbelte. Vi kunde med god Samvittighed gøre det, thi naar man samtidig lod Tiendebanken udgaa og foretog hele Sagen ved Statslaan, vilde dog den Tiendeafløsning, hvorefter Tiendeyderne betalte det 18-dobbelte, og Tiendeejerne fik det 21-dobbelte, foregaa uden nogen væsentlig Udgift for Statskassen, saa langt kunde vi gaa med, det er jo ikke vor Mening, at Statskassen skal tjene paa en saadan Transaktion. Dette er vort principale Standpunkt, som er formuleret i Ændringsforslag Nr. 2. Men kunde man nu ikke gaa helt dertil, ere vi subsidiært gaaede sammen med det ærede Medlem for Hurup og have ment, at vi eventuelt kunde lade Tiendeejerne faa det 23-dobbelte. For dette Standpunkt kan der i alt Fald skaffes Flertal i det andet Ting. Det viser en simpel Beregning. Det andet Ting har sagt: Lad Tiendeejerne faa det 23-dobbelte og Tiendeyderne betale det 20-dobbelte. Vi fra vor Side sige principalt: Lad Tiendeejerne faa det 21-dobbelte og Tiendeyderne give det 18-dobbelte. Her maatte kunne findes et Mellemstandpunkt, der paa en Gang nogenlunde kunde tilfredsstille Tiendeyderne og skaane Statskassen betydeligt. Ved Forhandlinger med det Mindretal i det andet Ting, som jeg her sigter til, eventuelt ved Fællesudvalgsbehandling, er der ingen Tvivl om, at der vil kunne dannes et ret betydeligt Flertal baade i dette og i det andet Ting, der vil gennemføre en Tiendeafløsningslov, som i alt Fald vilde spare Staten omtrent 20 Mill. Kr., de 18—20 Millioner, om hvilke Højres Ordfører her i Salen just udtalte, at hans Forslag vilde spare Statskassen, det Forslag, som ogsaa min Partifælle og jeg subsidiært slutte os til, og det var dog ganske rart, om man i disse Tider kunde skaane Staten og Samfundet for en Udgift af 18—20 Mill. Kr. Det er der absolut Mulighed for, at man kan, det kan den ærede Ordfører ikke benægte. Men en Betingelse